

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 października 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w Wydziale XVII Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Jarosław Komorowski (spr.)

Sędziowie: SO Jerzy Andrzejewski

WSO Wojciech Wierzbicki

Protokolant: apl. sędz. Wojciech Stanke

w obecności Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Poznaniu Marzanny Woltmann – Frankowskiej

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 15 października 2014 roku

sprawy **P. Ż.**

oskarżonego o popełnienie przestępstwa z art. 284 § 2 k.k.

na skutek apelacji obrońcy oskarżonego oraz apelacji oskarżyciela posiłkowego od wyroku Sądu Rejonowego Poznań-Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu z dnia 25 listopada 2013 roku, sygn. akt VI K 612/13

1. zmienia zaskarżony wyrok w punkcie II. w ten sposób, że okres warunkowego zawieszenia orzeczonej wobec oskarżonego P. Ż. kary pozbawienia wolności wydłuża do 5 (pięciu) lat, a nadto na podstawie art. 33 § 2 k.k. wymierza oskarżonemu grzywnę w wymiarze 60 (sześćdziesiąt) stawek dziennych ustalając wysokość jednej stawki dziennej na kwotę 10 (dziesięć) złotych,
2. w pozostałym zakresie utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok,
3. zwalnia oskarżonego P. Ż. od obowiązku zwrotu wydatków poniesionych przez Skarb Państwa w postępowaniu odwoławczym oraz nie wymierza mu opłaty za obie instancje.

SWSO Wojciech Wierzbicki SSO Jarosław Komorowski SSO Jerzy Andrzejewski

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 25 listopada 2013 roku w sprawie VI K 612/13 Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu uznał oskarżonego P. Ż. za winnego przestępstwa z art. 284 § 2 k.k. popełnionego w ten sposób, że pod koniec listopada 2012 roku w P. dokonał przywłaszczenia powierzonego mu telefonu komórkowego marki N. (...) wraz z oprzyrządowaniem, powodując straty w wysokości 600 złotych na szkodę Z. K. i za to na podstawie art. 284 § 2 k.k. wymierzył oskarżonemu karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym na podstawie art. 69 § 1 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. wykonanie kary warunkowo zawiesił na okres 3 lat tytułem próby.

Sąd orzekł również wobec oskarżonego na podstawie art. 46 § 1 k.k. środek karny w postaci obowiązku naprawienia szkody poprzez zapłatę kwoty 600 złotych na rzecz Z. K., a nadto obciążył P. Ż. kosztami procesu.

Od powyższego rozstrzygnięcia apelacje wywiedli obrońca oskarżonego oraz oskarżyciel posiłkowy.

Obrońca zaskarżył wyrok w całości na korzyść oskarżonego, a rozstrzygnięciu Sądu Rejonowego zarzucił:

1. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, a to art. 193 § 1 k.p.k. poprzez niedopuszczenie dowodu z opinii biegłego odnośnie wartości wyrządzonej szkody;
2. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wyroku, a mianowicie całkowicie dowolne ustalenie wielkości wyrządzonej szkody i w konsekwencji przyjęcie błędnej kwalifikacji prawnej czynu;
3. rażąco niewspółmierność kary do stopnia winy oskarżonego poprzez wymierzenie kary pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania zamiast kary łagodniejszej rodzaju.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania..

Oskarżyciel posiłkowy zaskarżył orzeczenie Sądu I instancji na niekorzyść oskarżonego w części dotyczącej rozstrzygnięcia o karze i zarzucił mu obrazę prawa materialnego, a mianowicie art. 69 § 1 k.k. poprzez przyjęcie, że P. Ż. zasługuje na zastosowanie wobec niego instytucji warunkowego zawieszenia kary pozbawienia wolności.

Podnosząc wskazany zarzut oskarżyciel wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania, względnie zaś o zmianę zaskarżonego orzeczenia w tym zakresie.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego nie zasługiwała na uwzględnienie, natomiast środek odwoławczy wniesiony przez oskarżyciela posiłkowego okazał się częściowo zasadny i skutkował zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Odnośnie apelacji wywiedzionej przez obrońcę oskarżonego wypada w pierwszej kolejności wskazać, że z art. 434 § 1 zdanie 2 k.p.k. wynika, iż w przypadku wniesienia środka odwoławczego przez obrońcę na korzyść oskarżonego Sąd odwoławczy nie jest związany zarzutami odwoławczymi (wyrok Sądu Najwyższego z 5 stycznia 2006 r., III KK 266/05, OSNSK 2006, poz. 47), a więc w granicach zaskarżenia powinien skontrolować wyrok pod kątem wszystkich przyczyn odwoławczych określonych w art. 438 k.p.k., co też Sąd w niniejszym postępowaniu uczynił.

Już w tym miejscu należy stwierdzić, że wbrew twierdzeniom autora apelacji Sąd I instancji w sposób właściwy ustalił stan faktyczny, prawidłowo ocenił zgromadzony materiał dowodowy, dając w uzasadnieniu orzeczenia wyraz temu, dlaczego jedne dowody uznał za wiarygodne, a innym wiarygodności odmówił, a także trafnie zakwalifikował czyn oskarżonego. W konsekwencji prawidłowość postępowania Sądu Rejonowego nie budziła w tym zakresie jakichkolwiek wątpliwości Sądu odwoławczego.

Niezasadne są zarzuty podniesione przez obrońcę oskarżonego w punktach 1. i 2. apelacji. Zarzut błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę wyroku jest bowiem słuszny tylko wówczas, gdy zasadność ocen i wniosków wyprowadzonych przez Sąd orzekający z okoliczności ujawnionych w toku przewodu sądowego nie odpowiada prawidłowości logicznego rozumowania. Zarzut ten, jak i zarzut obrazu art. 7 k.p.k., nie może jednak sprowadzać się do samej polemiki z ustaleniami Sądu wyrażonymi w uzasadnieniu wyroku, lecz do wykazania, jakich mianowicie konkretnych uchybień w zakresie zasad logicznego rozumowania dopuścił się Sąd w ocenie zebranego materiału dowodowego. Możliwość zaś przeciwstawienia ustaleniom Sądu orzekającego odmiennego poglądu nie może prowadzić do wniosku o popełnieniu przez Sąd błędu w ustaleniach faktycznych (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 stycznia 1975 r., I KR 197/74, OSNKW 1975/5, poz. 58). Uznanie błędu w ustaleniach faktycznych za podstawę uchylenia lub zmiany orzeczenia wymaga nadto wykazania, że błąd ten mógł mieć wpływ na treść zapadłego rozstrzygnięcia. Twierdzenia obrońcy nie spełniają natomiast omawianych wymogów.

Skarżący pomija w swojej argumentacji, iż ustalenia w zakresie wysokości szkody wyrządzonej przez oskarżonego nie zostały poczynione w sposób dowolny, ale znajdują pełne oparcie w uznanych za wiarygodne zeznaniach pokrzywdzonego Z. K. oraz I. K., którzy od początku postępowania w sposób konsekwentny wskazywali, iż przywłaszczony przez oskarżonego telefon komórkowy był nowy, w fabrycznym opakowaniu wraz z dodatkowym

oprzyrządowaniem. Z. K. podał zresztą, że wartość telefonu wynosiła 600 złotych i dał go oskarżonemu w celu usunięcia blokady Sim- Lock w takim stanie, jak ze sklepu. Apelacja obrońcy w tym zakresie stanowi jedynie polemikę z prawidłowymi ustaleniami poczynionymi przez Sąd I instancji i nie zawiera jakichkolwiek konkretnych argumentów, w szczególności co do nieuzasadnionego przyznania wiarygodności zeznaniom pokrzywdzonego i jego żony, które przemawiałyby za uznaniem, iż Sąd Rejonowy dopuścił się uchybień przy ustalaniu stanu faktycznego w sprawie.

Nietrafny jest również zarzut dotyczący niedopuszczenia dowodu z opinii biegłego celem określenia wartości przywłaszczonego telefonu. Wskazać bowiem należy, iż zgodnie z brzmieniem art. 193 § 1 k.p.k. opinia biegłego jest niezbędna wszędzie tam, gdzie stwierdzenie okoliczności mającej istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia danej kwestii wymaga wiadomości specjalnych, a więc takich, które wykraczają poza normalną, powszechną w danych warunkach rozwoju społecznego wiedzę, z uwzględnieniem faktu rozwoju i powszechności wiadomości określonego typu w procesie zmian w sferze wiedzy ogólnej (wyrok Sądu Najwyższego z 15 kwietnia 1976 r., II KR 48/76, OSNKW 1976/10-11, poz. 133; wyrok Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 28 sierpnia 2013 r., II AKa 243/2013, LexPolonica nr 7519705).

W tym kontekście Sąd Rejonowy trafnie nie dostrzegł konieczności przeprowadzenia dowodu z opinii biegłego celem ustalenia wartości przywłaszczonego telefonu, gdyż dysponował w tym zakresie wiarygodnymi zeznaniami pokrzywdzonego, natomiast określenie wartości nowego, wchodzącego na rynek telefonu komórkowego nie wymaga wiadomości specjalnych, ponieważ jest to wiedza powszechna i dostępna dla każdego zainteresowanego nabyciem takiego aparatu. Wiarygodność pokrzywdzonego, a w konsekwencji poprawność ustalenia wysokości szkody, potwierdza zresztą odczytany na rozprawie apelacyjnej artykuł, z którego wynika, iż cena fabrycznie nowego telefonu N. (...) w momencie wprowadzenia na rynek – kilka miesięcy przed nabyciem aparatu przez Z. K. – oscylowała w granicach 650 – 800 złotych, wobec czego brak jest podstaw do kwestionowania podanej przez pokrzywdzonego wartości przywłaszczonego telefonu.

Niezasadny jest również ostatni z zarzutów podniesionych przez obrońcę. Wprawdzie zdaniem skarżącego prawidłowym rozstrzygnięciem winno być zakwalifikowanie czynu oskarżonego jako wypadku mniejszej wagi i wymierzenie mu grzywny, albo kary ograniczenia wolności, jednakże twierdzenia te nie zostały poparte żadnymi argumentami.

O wypadku mniejszej wagi przesądza ocena elementów przedmiotowych i podmiotowych składających się na znamiona danego typu czynu zabronionego, w szczególności zaś ocena jego społecznej szkodliwości, jako zmniejszonej do stopnia uzasadniającego wymierzenie kary według skali zagrożenia ustawowego przewidzianego w przepisie wyodrębniającym wypadek mniejszej wagi w kategorii przestępstw określonego typu. Drogą prowadzącą do ustaleń w tym zakresie jest rozważenie przez organ procesowy wszystkich okoliczności istotnych z punktu widzenia znamion strony przedmiotowej i podmiotowej czynu zabronionego i nadanie im właściwego znaczenia w celu uściślenia ich wpływu na stopień społecznej szkodliwości. Wypadek mniejszej wagi zachodzi więc w sytuacji, w której znamiona przestępstwa cechują się niewysoką szkodliwością, na tyle niewielką, że nie powinno się stosować do sprawcy zwykłych zasad odpowiedzialności za dany czyn zabroniony (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 15 lipca 2008 r., III KK 162/08, Lex nr 452387).

Z tej części pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia, które dotyczą kwestii kwalifikacji prawnej czynu oskarżonego wynika natomiast, że Sąd Rejonowy miał na uwadze wszystkie okoliczności przedmiotowe i podmiotowe, istotne w kontekście ewentualnego uznania zachowania P. Ż. za wypadek mniejszej wagi, i w konsekwencji doszedł do słusznego przekonania, iż brak jest przesłanek uzasadniających ocenę czynu oskarżonego jako występku z art. 284 § 3 k.k. Jediną okolicznością, która mogłaby ewentualnie przemawiać za taką kwalifikacją czynu oskarżonego jest wysokość wyrządzonej szkody, jednakże Sąd Rejonowy trafnie stwierdził, że takiej ocenie sprzeciwiają się pozostałe okoliczności sprawy, a mianowicie sposób działania P. Ż. polegający na długotrwałym zwodzeniu pokrzywdzonego, a także nadużycie zaufania i popadnięcie w konflikt z osobą, która wynajęła mu mieszkanie. W konsekwencji Sąd odwoławczy podziela przekonanie Sądu I instancji, że stopień społecznej szkodliwości przestępstwa popełnionego przez P. Ż. uniemożliwiał zakwalifikowanie jego czynu jako wypadku mniejszej wagi z art. 284 § 3 k.k.

Biorąc pod uwagę powyższe brak jest przesłanek, które mogłyby skutkować łagodniejszym potraktowaniem oskarżonego. Sąd odwoławczy w pełni akceptuje wymierzoną karę 4 miesięcy pozbawienia wolności, gdyż stanowi ona jedyną słuszną reakcję na popełnienie przez P. Ż. kolejnego przestępstwa, a jej wymiar jest odpowiedni w kontekście elementów podmiotowych i przedmiotowych popełnionego przez niego czynu zabronionego.

Częściowo zasadna okazała się natomiast apelacja oskarżyciela posiłkowego.

Wpierw jednak należy zaznaczyć, że wprawdzie P. Ż. był już uprzednio czterokrotnie karany, w tym za przestępstwo przeciwko mieniu, jednakże Sąd odwoławczy podziela zdanie Sądu Rejonowego, że wobec oskarżonego można obecnie postawić pozytywną prognozę kryminologiczną. W tym zakresie nie należało rozstrzygać nie tylko w oderwaniu od okoliczności czynu przypisanego oskarżonemu w niniejszej sprawie, ale i od uprzedniego skazania go przez Sąd Rejonowy Poznań – Nowe Miasto i Wilda w Poznaniu w sprawie VI K 657/09 na karę 2 lat pozbawienia wolności z warunkowym zawieszeniem jej wykonania na okres 5 lat tytułem próby, a której wykonanie zarządził postanowieniem z dnia 20 stycznia 2014 roku. Umieszczenie P. Ż. w jednostce penitencjarnej może bowiem wpłynąć na niego w sposób wychowawczy, a w konsekwencji wzbudzić w nim wolę współdziałania w kształtowaniu jego społecznej postawy oraz potrzeby przestrzegania porządku prawnego.

Zdaniem Sądu odwoławczego rzeczywiste odbycie przez oskarżonego kary orzeczonej w sprawie VI K 657/09, jeżeli nawet nie spełni całkowicie funkcji resocjalizacyjnej, to winno wywołać u niego przekonanie, że popełnianie przestępstw spotyka się z adekwatną do winy i społecznej szkodliwości czynu reakcją wymiaru sprawiedliwości, co skutkować będzie w przyszłości obawą naruszenia prawa przed ponowną koniecznością izolacji. Oskarżony będzie miał jednocześnie świadomość, że każde kolejne dopuszczenie się przez niego czynu zabronionego, w szczególności zaś następnego przestępstwa przeciwko mieniu, będzie z dużym prawdopodobieństwem skutkowało orzekaniem wobec niego kar bezwzględnych oraz zarządzeniem wykonania kary wymierzonej mu w niniejszej sprawie.

Sąd odwoławczy zdecydował jednocześnie o zmianie zaskarżonego wyroku poprzez wydłużenie okresu próby na maksymalny okres pięciu lat, gdyż postawa oskarżonego, jego dotychczasowy sposób życia, zwłaszcza wielokrotna karalność, oraz zachowanie po popełnieniu przestępstwa wskazują, że tylko najdłuższy dopuszczalny okres zawieszenia wykonania orzeczonej kary pozbawienia wolności spowoduje, że mimo niewykonania kary będzie on przestrzegał porządku prawnego, a w szczególności nie popełni ponownie przestępstwa. Okres ten ma zapewnić realną kontrolę zachowania oskarżonego w warunkach wolnościowych i stwarza możliwość rzeczywistej weryfikacji, czy oskarżony będzie we właściwy sposób korzystał z danej mu szansy, tak aby proces resocjalizacji – po odbyciu kary w sprawie VI K 657/09 - mógł być realizowany poza jednostką penitencjarną.

Sąd odwoławczy, stojąc na stanowisku, że wymierzona oskarżonemu przez Sąd I instancji kara nie jest w wystarczającym stopniu dolegliwa, zmienił również zaskarżony wyrok poprzez wymierzenie oskarżonemu na podstawie art. 33 § 2 k.k. grzywny w wysokości 60 stawek dziennych po 10 złotych każda. Sąd miał w tym zakresie na względzie represyjne oddziaływanie kary i konieczność unaocznienia oskarżonemu nieopłacalności popełniania przestępstw. Wymierzona kara ma stanowić realną dolegliwość, a nie wyłącznie ostrzeżenie przed popełnianiem podobnych czynów w przyszłości, co wzmocni poczucie obowiązku stosowania się przez oskarżonego do istniejących norm prawno-karnych. Ustalając wysokość stawki dziennej Sąd wziął pod uwagę, że oskarżony nie posiada majątku większej wartości, a w najbliższym okresie będzie przebywał w zakładzie karnym, gdzie jest nieodpłatnie zatrudniony.

Mając na uwadze wymienione względy, zmieniono zaskarżone orzeczenie w sposób opisany powyżej, utrzymując wyrok Sądu Rejonowego w pozostałym zakresie w mocy.

O kosztach procesu orzeczono w punkcie 3. wyroku i na podstawie art. 635 k.p.k. w zw. z art. 624 § 1 k.p.k. zwolniono P. Ż. z obowiązku ponoszenia wydatków za postępowanie odwoławcze oraz nie wymierzono mu opłaty za obie instancje z uwagi na wskazaną już wyżej sytuację majątkową i osobistą oskarżonego.

(...) W. W. SSO Jarosław Komorowski SSO Jerzy Andrzejewski